

bomo znali izkoristiti to, kar nam je narava dala, bomo lahko vsi Slovenci doma živeli pod ugodnimi pogoji. Sam Bog nam je dal pod-

nebje in prelepo naravo, katero naj naše krepke slovenske mišice še polepšajo v blagor nas vseh!

Po Jugoslaviji

Naloge banovinskega prehranjevalnega zavoda. Predsednik banovinskega prehranjevalnega zavoda, bivši minister g. Franc Snoj, je med drugim o nalogah tega zavoda dejal tole: Razlogi za ustanovitev prehranjevalnega zavoda so v glavnem v tem, ker obstojata v Sloveniji samo dva okraja, ki pridelata dovolj žita, to je soboški in lendavski, vsi drugi okraji pa morajo žito kupovati. Žito smo sicer vedno uvažali, toda letošnja slaba letina nas je prisilila, da se za preskrbo z živilom pobriga tudi oblast, in tako je g. ban to vprašanje rešil z ustanovitvijo banovinskega zavoda za prehrano, ki bo skušal preskrbo z živilom izpeljati tako, da pokrije najnujnejše potrebe zlasti nepremožnega prebivalstva. Doslej Slovenija ni kupovala žita v velikih količinah. Letos pa se je za to pokazala potreba in so bila popisana vsa primerna skladišča v Sloveniji, v katera bomo lahko spravili okrog 4000 vagonov žita in moke, koruza pa se bo sproti razdeljevala potom občin potrošnikom. Od naročenih 1384 vagonov pšenice in 1320 vagonov moke je doslej prišlo v Slovenijo že 500 vagonov pšenice in 700 vagonov moke. Ostanek naročila je že deljen, samo prevoz se še ni mogel izvršiti, ker so železnice na jugu baš sedaj obremenjene s prevozom sladkorne pese. V nekaj tednih pa bo naročena pšenica in moka že vsa dobavljena. Dobavo vrše poleg banovine tudi zasebni veletrgovci in dobavitelji, katerim je pripadlo v dobavo 1300 vagonov žita in moke. Zavod je doslej že priskočil na pomoč ljutomerskemu in ptujskemu okraju in jim dal preko okrajnega načelstva na razpolago potrebno moko. V svrhu podrobnega in boljšega poslovanja namerava zavod ustanoviti po posameznih okrajih prehranjevalne odbore, ki bodo skrbeli za ves okraj. Vsak tak okrajni prehranjevalni odbor pa bo moral biti v zvezi z občinami, ki bodo po potrebi ustanovile občinske prehranjevalne odbore, da bodo za svoj okoliš dajali potrebna pojasnila in navodila. Poleg oskrbe z žitom in koruzo bo zavod skrbel še za preskrbo olja in masti. Preskrba Slovenije z oljem je že zagotovljena, slabše pa je z mastjo. Tu bo treba poskrbeti za boljše pisanje svinj doma, kar bo letos veliko lažje, ker v razliki od drugih let ne uvažamo samo moke, ampak tudi pšenico in bomo tako imeli v Sloveniji mnogo več otrobov kot pa prejšnjega leta. Otrobi so dobra krma, treba bo samo omogočiti kmetom cenen

nakup otrobov, pa se bo na ta način poskrbelo za preskrbo našega trga z mastjo. Tudi za preskrbo prebivalstva s sladkorjem bo zavod skrbel, poleg tega pa bo vršil še nadzorstvo nad mlino pri mletju enotne moke.

44 milijonov dinarjev za pospeševanje sadjarstva. Privilegirana izvozna družba je trgovskemu ministru predložila načrt za podpiranje sadjarstva v znesku 44.950.000 din. Trgovinski minister je načrt odobril. Denar se bo porabil za zidavo skladišča za sadje 3 milij., za zidavo sušilnic za sadje 3 milij., za zatiranje uši na slivah 3 milij., za zatiranje uši San Jose na jabolkah in drugem sadju 2,5 milij., za zatiranje boleznih in škodljivcev 7,5 milij., za razdelitev sadjarskega orodja med absolvente sadjarskih tečajev 0,5 milij., za premije 0,5 milij., za podpiranje pospeševanja produkcije dobrih sadik 0,5 milij., za zidavo zadržnih vinskih kleti 6 milij., za ustanovitev znanstveno-eksperimentalnih zavodov 10 milij., za propagando v tisku 0,2 milij., za ugotovitev ekonomskih tipov sušilnic 0,1 milij., za delovanje strokovnega odbora na terenu 0,1 milij., za imenovanje strokovnega in ostalega osebja 0,3 milij., za nepričakovane stroške in razno 0,2 milij. dinarjev. Odobritev tolikšnega zneska za podpiranje sadjarstva pri nas je najboljši dokaz, kako oblastva skrbe za splošno blaginjo našega kmeta.

Ne bo šlo. JNSarški listi v Sloveniji z »Jutrom« na čelu pišejo ne samo o vsakih kvartirah, marveč gotovo vsak mesec o potrebi koncentracijske vlade, v kateri bi kajpada sedela tudi JNS. Razen te stranke ne čuti nobena druga kakšne potrebe, da bi se JNS koncentrirala v vlado. Politika, ki sedaj prevladuje v naši državi, je politika narodnega sporazuma, ne pa politika pretiranega centralizma z nadvlado enega naroda nad drugim ali drugima, kakor jo je prakticirala JNS. Splitški list »Hrvatski glasnik« očita JNS, da se še ni resnično sprijaznila z idejo hrvatske narodne posebnosti in posebnega hrvatskega narodnega ozemlja ter da komaj čaka časa, ko bi se zlomila hrvatska narodna politika. »Hrvatski glasnik« izjavlja: »S takšnimi elementi ni mogoče sodelovanje.«

Nasprotniki misijonov: to so naši liberalci, ki razkrivajo globine svojih »vernih« in plemenitih duš po svojem JNS časopisju. Podpiranje katoliških misijonov, ki delujejo med

In vsaka Aspirin tableta nosi "Bayer"-jev križ. "Bayer"-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez "Bayer"-jevega križa!

Opis reg. pod št. 7287 od 23. marta 1940.

pogani, je krščanska dolžnost, ki izvira iz naročila Ustanovitelja krščanstva, božjega Zveličarja. Vsak dober kristjan se zaveda te svoje dolžnosti. Naši JNSarji se te dolžnosti ne samo ne zavedajo, marveč jo zanikajo ter z roganjem pobijajo. Misijonska nedelja, pobiranje za misijone itd. jim daje priliko, da njihova plemenito-krščanska duša vzkipi v zabavljanju proti misijonstvu. Tako zabavljanje si dovoljuje tudi dično JNS glasilo v Celju, »Nova doba«, v dopisu iz Laškega v svoji številki z dne 18. oktobra. Tako se naši liberalci pripravljajo za misijonsko nedeljo.

SLOVENCI! SLOVENKE! V nedeljo, dne 27. oktobra, bomo zopet zbirali po vsej Sloveniji za našo severno mejo. Kakor lani, naj tudi letos daruje sleherni Slovenec vsaj 1 din za zimsko pomoč ob meji. Lani smo s pomočjo zbirke izdatno obdarili nad 70 šol. Tudi letos naj bo tako! Zato bomo ta dan darovali toliko več, saj so potrebe neprimerno večje. Bog in narod! — »Slovenska straža« v Mariboru.

Po 26 letih odkril grob svojega očeta. Neki Karl Lauterbacher iz Aša na Češkem je po 26 letih odkril grob svojega očeta, ki je l. 1914 padel v Franciji. Lauterbacher, ki svojega očeta nikoli ni poznal, je med težko topniško borbo z dvema drugima tovarišema slučajno prišel na samotno pokopališče, kjer počiva kakšnih 150 nemških vojakov iz svetovne vojne. — Tu je nenaadno odkril grob z očetovim imenom.

Kitajska »zakonska ptica«. Srečen zakon označujejo Kitajci z »zvezdo ptice hiyoku«. Ta ptica je sestavljena iz dveh polovic, in sicer je ena polovica samec, druga samica. Ker ima vsaka polovica po eno krilo, lahko hiyoku leti samo, če obe polovici složno delujeta. Zato je ta ptica znak zakonske sreče pri

Junak divjine

Ameriški roman

*

15

Utihi je in čakal, ali bo kaj pripomnila. Ker je močnala, je nadaljeval:

»Besede, ki jih bom zdaj izgovoril, mi tudi narekuje skrb za vas in jih ne jemljite tako, kakor da bi se vam hotel vsiljevati za spremljevalca. Verujte mi, da ni prav, da tako sami potujete po teh divjih krajih. Tako potovanje je kvečjemu za močnega, utrjenega moža, ne pa za mlado dekle.«

Marija je pogledala proti nebu. Njen obraz je bil v mesečini blede. Oči so bile podobne temnim cvetom. Vzdihnila je in bolj sebi ko Eriku govorila:

»Srečo iščem. Tenki nitki sledim, ki vodi v preteklost. Iščem listino, iz katere je razvidna moja pravica do Rajskega dola.«

Erik je vrgel drva na ogenj. Nato je dejal, ne da bi pogledal Marijo:

»Gospodična Linscott, razpolagajte z menoj! Na uslugo sem vam. Vso svojo zvitost in spretnost pa tudi odločnost in moč bom porabil v to, da dosežete svoj cilj.«

Marijine oči so se že privadile poltemi. Hladno je gledala Erika, ki ga je plamen od časa do časa osvetlil.

Njegov obraz je bil odkrit, zaupljiv. Jasne oči so se prijazno svetlikale v siju ognja.

Marijin pogled je dolgo počival na mladeničevem odkritem obrazu. Oči so se ustavile ravno na nosu. Deklica je tuhtala, ali je tudi Erik tako ljubosumen, kakor pravijo o ljudeh, ki imajo tako zraščene obrvi ko on. Potem se je zasmejala zaradi te neumne misli.

Tudi Erik se je nasmehnil. Ker je mislil, da Marija razmišlja o tem, ali naj sprejme njegovo ponudbo ali ne, je dejal z ognjem:

»Sprejmite mojo pomoč! Name se lahko zanesete v vsakem oziru — tudi v primerih, ko bo šlo za življenje!«

Te besede, ki jih Erik dozda ni nikdar izgovoril, so bile na nesrečo podobne besedam, ki jih je bil svoj čas Roger govoril Mariji. Deklica jih je poslušala nekam pretresena. Ali so možje vedno in povsod enaki? Vedno isto govorijo, ko hočejo zavesti svojo žrtev?

Pred njenimi očmi se je obnovil prizor, ko je z Rogerjem sedela v gozdu. Z nekim zanosom je poslušala njegove besede, dokler ni snel krinke. Roger je v tistem trenutku postal zanj oduren, surov, neznačaječ človek. In zdaj se je zgodilo isto. Razlika je samo ta, da je tedaj imela v bližini družbo, ki jo je mogla poklicati na pomoč, zdaj pa sama sedi nasproti Eriku — daleč od ljudi, in bo zaman klicala na pomoč, če se bo

Občni zbor Zveze fantovskih odsekov

Zadnje nedeljo se je vršil v Ljubljani v nabito polni frančiškanski dvorani 4. občni zbor Zveze fantovskih odsekov, katerega so se udeležili zastopniki odsekov iz vse Slovenije. Zbor, na katerem je polagalo predsedstvo račune o delovanju v preteklem letu in so se določile smernice za bodoče delo, je otvoril z molitvijo predsednik dr. Žitko. Pozdravil je vse zbrane in posebno še zastopnika vojnega ministra g. generala Milana Mašiča, zastopnika poveljnika dravske divizije, zastopnika g. bana, Prosvetne zveze, narodnega odbora KA, KZ, ZD, Zveze dekliških krožkov, Slov. kat. starešinstva in Slovenske dijaške zveze.

Ob navdušenem odobravanju sta bili sprejeti vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku Pavlu. Zborovalci so gromovito vzklikali kraljevskemu domu. S ploskanjem je sprejel zbor pozdravne brzojavke našemu voditelju g. dr. Antonu Korošcu, predsedniku vlade, vojnemu ministru, ministru za telesno vzgojo in ministru dr. Mihi Kreku. Pismeni pozdravi so bili odposlani g. banu in obema slovenskima škofoma.

Občni zbor je pozdravil brzojavno predsednik senata in prosvetni minister g. dr. Anton Korošec, pismeno opravičilo je poslal g. ministru dr. Miha Kreku.

Nato je počastila dvorana na poziv g. predsednika spomin umrlih članov, nakar so sledila poročila odbornikov, ki so bila razposlana odsekom v posebni knjižici.

Na zboru je podal svoje poročilo g. predsednik ter posebno poudaril, da je bilo letoš-

nje leto delovanje ZFO posvečeno notranji poglobitvi organizacije. Uspešno delo so pa znatno ovirale zunanje okoliščine, ker je morala ena četrtina članov slediti klicu domovine. — Zveza je polagala veliko važnost na pravilno poslovanje in prirejanje raznih tečajev. — Organizacija ZFO je postala prava ljudska organizacija, ki ima svoje temelje v narodu kot celoti.

Predsednikovemu poročilu so sledili pozdravi zastopnikov oblasti.

Zbor je počastil ljubljanski škof g. dr. Gregor Rožman, katerega so vsi navzoči navdušeno pozdravili.

Pra volitvah je bil izvoljen soglasno za prihodnje poslovno leto tale osrednji odbor: predsednik dr. Stanko Žitko, podpredsednik Nace Železnik, tajnik inž. Albin Nežima, blagajnik Slavko Tršinar, načelnik Ivan Kermavner, odbornik za naraščaj dr. R. Hanželič, odbornik za prosveto dr. Fr. Blatnik, gospodar Janez Krvina.

Občni zbor je sprejel bodoči prireditveni program, ki bo ves posvečen proslavi polnoletnosti našega mladega kralja. Prvi nastop bo 1. decembra, ko bo v Ljubljani akademija, odseki pa bodo priredili po vsej Sloveniji akademije.

Letošnji občni zbor je tudi sklenil, da bo odslej dolžan vsak član prispevati 1 din za kritje stroškov Narodnega odbora.

Veličastni zbor je bil zaključen s fantovsko himno.

Franc Čepak je obhajal dne 10. oktobra duševno in telesno čil v Bočni pri Gornjemgradu 80 letnico. Jubilar je 50 let naročnik našega lista.

rovu premog in podsul 45 letnega rudarja Antona Žnidarja. Po enajsturnem napornem reševanju so Žnidarja potegnili nezvestnega izpod ruševin. Podsuti je kmalu po rešitvi radi prehudih notranjih poškodb umrl.

Noge sta si zlomili. V celjski bolnišnici se zdravita 45 letna učiteljica Ivana Novakova iz St. Pavla pri Preboldu in 28 letna delavčeva žena Marija Kovačeva iz Teharjev pri Celju. Prva je prejšnjo soboto na domačem dvorišču padla čez hlod ter si zlomila desno nogo v gležnju, druga je pa pretekli ponedeljek padla doma z lestve in si prav tako zlomila desno nogo v gležnju.

Usodepolna konjska breca. Jožefa Flis, 24 letna posestnikova hčerka iz Vin pri Novi Cerkvi v celjski okolici, je pomagala pri naganju pese na voz, v katerega je bil vprežen konj. Žival je brcnila Flisovo v kolk in jo tako hudo poškodovala, da so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

Slovenija dobi Zavod za raziskovanje koščičastega sadja. Pretekli teden so zastopniki Prizada in banske uprave kupili pri Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru 60 ha veliko in lepo posestvo »Lepi dol« (»Langental«), ki je bilo doslej last lekarnarja Petroviča iz Krapine. Posestvo je kupil »Prizad« za 1.750.000 din. Na posestvu bo Prizad osnoval Zavod za raziskovanje kulture koščičastega sadja. Za-

Novice iz domačih krajev

Zelo huda nesreča kapucinskega brata. V soboto, 19. oktobra, zvečer je peljal hlapec gostilničarja R. Omuleca iz Studencev pri Mariboru sadjevec iz Svečine v Studence. Na vozu je sedel tudi fr. Urban Kukovec, kapucin iz Studencev. V Rošpohu pri Mariboru je nenadoma privozil od zadaj tovorni avto, ki se je zaletel v voz. Brat je radi sunka padel med konja in je dobil hude poškodbe na glavi in na znotraj. Neznani avtomobilist je zdrvel v temi naprej.

Nesreči pri mlatvi. V Prvencih pri Sv. Marku niže Ptuja je zašel z levico v mlatilnico 51 letni posestnik Franc Šegula, kateri se je zatekel v ptujsko bolnišnico s čisto razmesarjeno levo roko. — Mlatilnica je odrezala prste na levi roki 17 letni posestnikovi hčerki Pavli Šentjuri iz Slivnice pri Celju.

Nevarno poškodovan radi zasutja. Martin Rajter, 48 letni delavec iz Sv. Andraža v Slov. goricah, je kopal v gramozni jami. Nanj se je sesula pri delu visoka stena. S hudimi poškodbami je bil oddan v ptujsko bolnišnico.

Avto z deset polovnjaki vina v obcestnem jarku. V Cvetkovcih pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je radi zlomljene vzmeti zaneslo v 2 m globoki obcestni jarek avto tvrdke Orniš iz Ptuja, na katerem je bilo naloženih deset polovnjakov vina. Šoferju in spremljevalcu se ni zgodilo nič hudega. Na avtomobilu je škoda okrog 20.000 din.

Rudarja zadela smrtna nesreča. V Črešnjicah pri Vojniku je izsledil prostosledec Martin Korošec precejšnjo plast premoga. Najel je delavce in pričel s kopanjem. V minulem tednu se je v tem rudniku nenadoma zrušil v

Erik obnašal enako ko Asplet. Skriva je otipala samokres, ki se je skrival v podlogi njenega pasu.

Erik se je čudil Marijinemu molku. Misli je, da jo je morda žalil s svojimi nenavadnimi besedami. Njegove oči so sledile dekletovi roki in je opazil, da sega po samokresu. V njem je vzkripelo, a jezo je kmalu zadušil. Njen gib se mu je zazdel razumljiv. Spomnil se je na njen položaj. Povsod je izpostavljena nevarnostim, doživela je bridka razočaranja, tako torej ni čudno, če ne zaupa.

»Oprostite,« je začel, »če sem povedal kaj nerodnega. V divjini sem rasel in nisem imel prilike za razgovore z damami. Prosim, ne iščite v mojih besedah nič takega, česar bi se morali bati. Ponovno vas zagotavljam, da imam pred očmi samo blagor vaše družine. Vem, da imate pravico do Rajskega dola, zaradi tega vam hočem nesebično pomagati, da ga iztrgate iz rok lopovskega nasilneža.«

V Marijini notranjosti je vladala razdvojenost. Erikove besede so zvenele odkrito, prijateljsko, in bi jim morala verjeti. Spomin na preteklost pa jo je begal. Nekaj časa je razmišljala, potem pa mirno dejala:

»Vaše ponudbe ne morem sprejeti. Sama moram izvršiti nalogo, ki sem si jo postavila.«

Zavladala je tišina. Erik se je zamislil. Ali ima Marija prav? Ali sme on sam jeziti s tem lepim, mladim dekletom po samotni Sierrí Nevadi? Marija tega noče.

Toda ali jo sme pustiti samo na nevarno pot? To je nedopustno. Saj ona niti ne sanja o težavah in nevarnostih, ki jo čakajo. Njegova dolžnost je, da pazi nanjo. Preden je spregovoril, da bi ji vse pojasnil, se je oglašila Marija:

»Ali bi mi vedeli povedati, v katero smer je Rotenburg?«

»Rotenburg?« se je začudil Erik.

Čez čas se je zvito nasmehnil in nadaljeval:

»Gotovo hočete preizkusiti moje zemljepisno znanje. Rotenburg mora biti kako nemško mesto in bi ga v Ameriki zaman iskali.«

Marija je odkimala in odvrnila:

»Jaz pa mislim na ameriški Rotenburg.«

»Ameriški Rotenburg? V kateri državi pa leži?«

»V Nevadi, nekje na robu gore Sierré Nevade.«

Erik je nekaj časa molče zrl v Marijo. V njegovi glavi so se porajale različne misli. Morda je kdo zlorabil Marijino neizkušenost in jo speljal na krivo pot? Pred njegovimi očmi se je pojavil Rogerjev smehljajoči obraz. On? Najbrž. Kdo drug bi mogel imeti z Marijo tajne namene? In kakšni so ti nameni? Kak namen ima Asplet s takim zavajanjem? Vprašanja, na katera Erik zdaj ni mogel odgovoriti. Nazadnje je s poudarkom odgovoril:

»V tem kraju ni nobenega Rotenburga!«

»Mora biti!« je Marija vztrajala pri svoji trditvi.

Kitajci, ker morata mož in žena skupno in složno delati, če hočeta doseči v zakonu blagostanje.

Mesto iz cinka. Bereira v portugalski vzhodni Afriki je edino mesto iz cinka. Vsa stanovanja, trgovine, bolnišnica in cerkev, šole in vojašnica so iz te kovine. Cink je edini material, ki se je obnesel v izredno vlažnem in vročem bareirskem podnebnju. Bereira šteje 2000 prebivalcev in so jo zgradili v šestih mesecih.

Do kakšne višine se lahko dvigne balon. Dosedanji rekord v dviganju z balonom je 19.100 metrov visoko. Neki ruski avijon je, kakor pravi, brez vodnika dosegel višino 22.600 metrov, toda strokovnjaki tega niso potrdili. Po mišljenju strokovnjakov človek ne bo mogel doseči mno-